

DE PROCESSIONE.

AD PETENDAM PLUVIAM.

TITULUS SEXTUS.

SUMMARIUM.

- 1 Pluviae denegatio grandis angustia est.
- 2 Pluvia prohibita, multa horiuntur mala.
- 3 Processio haec est poenitentialis.
- 4 Paramenta debent esse violacea.
- 5 Origo hujus Processionis.
- 6 Litaniae majores cantandae.
- 7 Deprecatio: *Ut congruentem pluviam etc.* duplicanda.
- 8 Congruentia quid significet?
- 9 Psalmi 146. significatio.
- 10 Versiculi, et Orationes a quo loco desumptae.

1 2 Rebus omnibus in hoc Orbe degentibus grandis angustia est, si Deus Coelum claudat, et pluviam denegat, prouminatus fuit David Montibus Gelvoe: *Nec Ros, nec Pluvia veniant super vos.* 2. Reg. 1. 21. Nam prohibita a Deo pluvia plurima Hominibus oriuntur mala enumerata a Quart. *de Process. punct.* 18. num. 131. Ideo nonnisi ad Deum recurrendum est, ut aperiat thesaurum suum, et tribuat nobis pluviam, Deut. 28.

Poenitentialis igitur est haec Processio, atque ideo in Paramentis Violaceis est facienda quoad exteriorem apparatus, et tota cordis compunctione quoad interiorem.

Ejus origo inserta est, sed antiqua satis in Ecclesia, unde S. August. *Serm.* 22. *de temp.* ait. *Oratio Iuaei clavis est Coeli: ascendit ad Coelum precatio, et descendit miseratio. Rursum Elias oravit, et Coelum dedit Pluviam.*

§. I. Aguntur omnia ut supra in Litanis majoribus,

usque ad finem Litaniarum in quarum precibus bis dicitur: *Ut congruentem pluviam, etc.*

6 Cum Litaniae majores, ut ibi dictum fuit, pro publica poenitentia institutae fuerint, hinc ad omnes actus poenitentiales illas inservire decrevit Ecclesia. Hic agitur de aperiendis Coelis, ob nostra peccata clausis, ergo poenitentia, et Oratio agenda est, ut Deus solvat Aquam, quam alligavit in nubibus, Job. cap. 26.

7 Deprecatio: *Ut congruentem pluviam, etc.* Duplicatur, quia in hac Processione, de hac re specialiter agitur, et propterea illam Fideles praecipue poscunt: ita pariter in aliis publicis necessitatibus fit: duplicantur Versiculi ad rem praesentem instituti, ut in Litanis Beatae Mariae Virginis, quando defertur Viaticum ad Infirmos, duplicatur *Salus Infirmorum.* Quia de Fideli Infirmo agitur specialiter: *Instructio Innocent. XII.*

8 Nota hic verbum illud *congruentem*, quod significat sufficientem, et ad tempus, non vero superabundantem: alias postulatio esset nocenti impetrativa: aequaliter enim nocet nimia abundantia, ac nimia Pluviae penuria.

§. II. In fine postea dicitur, *Pater noster, etc. secreto* *Et ne nos, etc. R. Sed libera nos, etc. Psalm. 146. Laudate Dominum, quoniam bonus est Psalmus, etc.*

9 Completis Precibus post Litanias Majores et omnibus recitatis Orationibus, quae ad Bonum universale Fidelium respiciunt, deveniendum est ad Bonum particulare, quod petimus in praesenti necessitate: propterea cantatur *Psalmus 146.* qui juxta Bellarmin, est exhortatio ad laudandum Deum ob ejus Beneficentiam, de qua fit mentio in Versiculo: *Qui operit Coelum nubibus, et parat terrae pluviam ad hanc necessitatem accommodato.*

§. III. Quo finito, dicuntur preces. *V. Operi Domine, etc.*

10 Isti Versiculi desumpti sunt a variis, diversisque locis Sac. Script. ubi de praesenti necessitate sermo habetur. Orationes, ex Missali Romano sunt, et praecipue secunda ex Dom. Sexages. paucis mutatis.

in Litaniarum Precibus bis dicatur: *Ut fidelibus tuis Aeris serenitatem, etc.*

4 Repetitur Versiculus, seu obsecratio, *Ut Fidelibus tuis etc.* eo quia ista est ratio praecipua, propter quam fit Processio: Preces enim repetendae sunt juxta illud Evangelii: *Petite, et iterum petite.*

§. II. Ad finem obsecrationum dicitur *Pater noster, etc. Et ne nos, etc.* Psalmus 66.

5 6 Preces, quibus respondetur per *Te rogamus audi nos.* vocantur *obsecrationes*, quia in illis, quasi per Sacra, semper rogamus Deum. Psalmus est sexagesimus sextus, in quo imploratur divina Misericordia, confitetur divina Bonitas, et justa peccatorum nostrorum punitio. Per illud: *Terra dedit fructum suum*: aliquo modo innuitur, ut cessata pluvia, terra germinet, et fructus consuetos producat.

7 Versiculi, seu Preces in fine positae, ex Sacra Scriptura desumptae sunt, et praesertim ex Genesi, ubi de Diluvio universali sermo fit.

8 Orationes ex Missali Romano transcriptae sunt. Prima vero est inter Preces post Psalmos Poenitentiales.

9 In antiquissimo Codice Rogationum nuncupato, ex Archivio Capitulari Ferrariae, in qua Civitate, ob Pluviarum abundantiam, saepe occurrit ratio hujusmodi Processionis indicendae, ne ex illis intumescant flumina, quae Arba non minus, quam Civitatem obruant, habetur vetus exemplar ritus, et orationum abhibitarum hac occasione, inter quas notabilior illa est, quam Episcopus supra Pontem sistens (fortasse Castri Thebaldi) recitabat, cujus tenor est:

“Domine Deus Omnipotens, qui me Servum tuum huic Populo Pastorem elegisti, exaudi me domine, exaudi, qui Mare Rubrum divisisti, qui Jordanis fluentia siccasti: cui impossibile nihil est: impera huic flumini, ut oppressionem Populo tuo nullatenus faciat, et libera eos in manu potentiae tuae, qui se defendere non possunt suis virtutibus, etc.

Haec Orationis Formula clare demonstrat, Episcopos solitos fuisse huic Processioni interesse personaliter, tunc praecipue, cum de fluminum intumescencia compescenda tractatur, quae Oratio ex Codicis sui antiquitate praesumenda venit, a B. Joanne de Tusignano Ferrariae Episcopo composita, tunc quando illud mirabile operatus est, quod cum sibi nunciatum

PROCESSIO

AD POSTULANDAM CERENITATEM.

TITULUS SEPTIMUS.

SUMMARIUM.

- 1 Flagellum Pluviae est horrendum.
- 2 Quare, et qua occasione fiat hae Processio.
- 3 Reponitur inter supplicationes ad instar Rogationum.
- 4 Versiculus: *Ut fidelibus tuis aeris serenitatem concedere digneris.* repetitur.
- 5 Orationes unde desumptae?
- 6 Preces, quibus respondetur *Te rogamus etc.* vocantur obsecrationes.
- 7 Psalmi 66. significatio.
- 8 Versiculi unde desumpti?
- 9 Exemplum desumptum ex Archivio Capitulari Ferrariae.
- 10 Advertenda a Magistro Caeremoniarum in hac Processione, si pluvia ingrueret, et fieret extra Ecclesiam.

1 Quemadmodum congruae Pluviae donum Universam Terram laetitia implet; ita incessantis Pluviae flagellum Universi faciem obumbrat horrore: et propterea sicuti ad impetrandam primam, habetur ad Deum recursus, ita ad compescendam aliam, ad eundem, qui omnium Bonorum dator est, fieri debet accessus per publicas Preces, et Orationes.

2 Sancta mater Ecclesia itaque instituit hanc Processionem de more aliarum Poenitentialium faciendam, ut hoc pacto Fideles iram Dei averterent, et aeris serenitatem impetrarent.

3 De ejus antiquitate, et origine nihil constat, Quartam eam non exponit in suo *Tr. de Process.* Castald: vero eam reponit inter supplicationes ad instar Rogationum, l. 2. sect. 10. c. 7. n. 7.

§. I. Omnia fiunt ut supra in Litanis majoribus. Et

foret. Padum prope muros Ferrariae percurrentem, alveum suum egressum, Civitatem et agros Civium, et Ecclesiae occupare, accersito sibi Sacerdote, Praeceptum hujusmodi illi dictavit in scriptis: *In nomine Jesu Christi, praecipio tibi, o flumen, ut in locum tum rediens, haec loca deinceps invadere non praesumas.* Sacerdos vero irridens, exequi mandatum contempsit de chartula cum praeepto in flumine projicienda: ex quo factum fuit, ut ipsemet Sanctus Antistes audenter, et maxima cum fiducia, personaliter ad ripam inimici fluminis, in dicta processione, cum toto Clero se contulerit, atque ibi elevatis oculis in Coelum, verba Praecepti imperiose proferens, chartulam in flumine projecit, signo Crucis efformato. Quo facto, illico, et in instanti, toto adestante Clero, et Populo, Padus in pristinum, alveum se recepit, omnium admiratione, et compunctione, Accidit hoc circa Annum 1440. *Ex actis ejusdem Beati typis impressis anno 1512. Scriptis vero anno 1458. a Joanne Peregrino Ord. Jesuat. et ex M. S. in Archivoe S. Mieron. Ferrariae; nec non ex Morigia Paradis. Jesuat. Lib. III. Cap. XI.*

Non dissimile portentosum opus de S. Sabino Placentiae Episcopo, qui florebat anno 380. narrat S. Gregorius Papa *Dialog. l. 3. cap. 10.* et Philipus Ferrarius *in Catal. Sanctor. Ital. sub die 17. Januarii.* Ex quibus illud eruit potest, quod in hujusmodi publicis necessitatibus, maximi momenti est Antistitis et Summi Sacerdotis praesentia, et autoritas; ipsi enim ex vi ordinis, et potestatis sibi traditae, ut plurimum praestare valent id, quod praestari nequit a simplici Clero, et Populo. Sed ad Processionem pro postulanda serenitate aeris redeamus.

10. Advertendum est in hac Processione facienda, quod cum plerumque fiat pluvio tempore, prudentis Magistri Sacrarum Caeremoniarum erit onus assignandi viam brevem, et commodiorem, porticibus ornatam, si fieri possit, per quam ducenda sit Processio, ob grave incommodum interessentium si Aqua madefiant. In hoc casu pileum affere pro se defendendo a pluvia, non deforme, nec improprium judicarem. Insuper commoneri possunt habitantes in illis Viis, ut Portas Domorum suarum apertas teneant, pateatque ingressus, in casu praecipitis pluviae, sintque atria Domorum ipsarum si non ornata, saltem perpolita.

Eoque magis erit breve iter assignandum, si Reliquiae Sanctorum processionaliter afferantur, ad effugiendum periculum illas deturpandi. Quod si probabiliter imber immineat, non erit ab Ecclesia exeundum: Si vero dum Processio jam inita sit, repente imber ruat, Reliquae erunt vel in aliqua Ecclesia, vel Domo, vel Porticu subtrahendae a pluvia, donec imber transeat, quemadmodum evenit hic Ferrariae anno 1710. in

simili Processione, quando in Comitum de Pachienis in via Judecae, se receperunt Reliquiae SS. Martyrum Georgii, et Maurelii nostrae Urbis Patronorum; adstantibus cum toto Clero, Eminentissimis Cardinalibus; Ruffo Legato, et de Verme Episcopo, necnon Judice, et toto Sapientum Magistratu, qui ad dictam Domum confugere, donec imber pertransiret. Sed hic fuit postremus Aquarum conatus in illa inundantia: nam illico post tonitrua, et fulgura, serena facie Caelum apparuit, ut nos Ferrarienses in quasi possessione manuteneret, hujusmodi prodigia videndi in instanti, seu pluviae impetrandae, seu compescendae, si deducantur per vias eorundem Sanctorum Patronorum Reliquiae: adeo ut, inveteratum, et commune Adagium sit, Ferrarienses ita Sanctos Patronos suos habere benevolos, ut precibus populi sui quodammodo parere videantur.

PRECES

AD

REPELLENDAS TEMPESTATES.

TITULUS OCTAVUS.

SUMMARIUM.

- 1 Tempore Verno, et Aestivo oriuntur Tempestates.
- 2 Parochus circa hac invigilare debet.
- 3 Potestas Sacerdotalis contra Diabulos, magna.
- 4 Daemones suscitant Tempestates in aere.
- 5 Sacerdos non omnes conjurationes adhibere debet.
- 6 Conjurationes aliquae ab Ecclesia prohibita.
- 7 Conjurationes verae in Rituali Romano insertae sunt.
- 8 Etiam in Breviario Fratrum Ord. Praedicatorum.
- 9 Conjurationes faciendae ad Portam Ecclesiae.
- 10 Vestes Sacerdotis in actu conjurationum.
- 11 Campanae pulsantur insurgente Tempestate.
- 12 Rationes nonnullae philosophicae.
- 13 Campanae valent virtute Benedictionis ad fugundas Tempestates.
- 14 Litaniae recitandae ad Altare Sanctissimi Sacramenti.
- 15 Conjurationes vehementi animo recitandae.
- 16 Psalmi 147. significatio, et virtutes.
- 17 Orationes sunt Poenitentiales.
- 18 Aqua benedicta valet ad fugundas tempestates.
- 19 Si tempestas perseveret, repetendae sunt preces, et conjurationes.

1 2 3 4 Cum tempore praesertim Verno, et Aestivo, possit subito oriri magna in aere tempestas, quae et fulgurum fragore, et grandinum flagello Urbes, Domos, et Agros depopuletur, provida Parochi cura erit, tunc temporis, Ecclesiam suam non deserere, sed saltem optimi Sacerdotis Ministerio committere, ut quandocumque occurrat, Precibus, Orationibus, Exorcismis, et Benedictionibus, Tempestates imminentes arce-re valeat: magna enim est potestas Sacerdotalis contra Diabo-

licas potestates, a quibus quandoque excitantur turbines, et tempestates in aeres. Propterea Sancta Mater Ecclesia instituit nonnullas preces tunc temporis a Sacerdotibus, et Fidelibus alternative dicendas, ut ab illis commotus, dignetur Deus Omnipotens flagella irae suae avertere.

5 6 7 8 Advertendum tamen est, non omnes conjurationes ingruente Tempestate, esse a Sacerdote adhibendas, sed tantum illas, quas S. Rit. Congr. approbavit, atque in corpore Ritualis Romani immisit, non vero in fine illius, prout illa sunt, quae collectae fuerunt a Petro locatello, quas particulari Decreto damnavit, et a Rituale expungendas decrevit, usque a die 4. Decembris 1725. Sanctissimus Pontifex Benedictus XIII. utpote quae nulla S. R. Congregationis approbatione vallatae. Unice tantum, praeter illos a Rituali approbatos, permittitur quidam exorcismus contra imminentes tempestates, fulgura et grandines, litteraliter excerptus ex Breviario Fratrum Sacri Ordinis Praedicatorum, et separatim typis editus, post enunciatum decretum.

9 10 Locus, in quo faciendae sunt istae Conjurationes, et habendae istae Preces, esse solet Porta major Ecclesiae, vel alia, si adsit, per quam intueri possit insurgens nubilosa Tempestas, ad quam, faciem suam convertere debet Sacerdos superpelli-cco, et Stola Violaacea indutus de more, ut alias diximus in rebus poenentialibus.

§. I. Pulsantor Campanae, et qui adesse possunt, in Ecclesiam convocatis, dicuntur Litaniae, ordinariae, in quibus bis dicitur: *A fulgure et tempestate*, et post Litanias, et Orationem Dominicam. Psalm, 147.

11 De ritu est, ut in casu imminentis Tempestatis pulsantur Campanae, quia ratione benedictionis illis elargitae, virtutem habent profligandi Daemones: cum enim sint Tubae Regis superni, Daemones earum sonum timent. *Concil. Colon. allegat. a Quart. de Bened. n. 178. et ex del Rio disquis. Magic. l. 6. c. 3.* Hac eadem ratione valent ad sedandas tempestates, et ad repellendas grandines, et procellam turbinum, quando a Diabolis excitantur, qui dicuntur Spiritus Procellarum, ex *Psal. 148.*

12 13 Verum nonnulli Authores, et praesertim Philosophi, hunc effectum sedandi Tempestates per Campanarum sonum naturali ratione tribuero student. Rhenatus des Chartes, in *Specim. Philos. Meteor cap. 7. n. 12.* haec ait: "Non sine ratione vulgo creditur, vehementes sonitus, quales Cam-

“panarum, aut Bombardarum fulminis vim infringere, et vim
“tempestatum minui; nam concutiendo nivem, ex qua noves in-
“ferior constat, illam ad descensum invitat, et discutit. Uti
“satis sciunt. qui in Vallibus, ubi moles Nivium e Montibus
“cadentium timentur, iter facere sunt assueti: nam ibi nequi-
“dem loqui, aut tussire audent, ne sonus vocis nives commo-
“veat.”

14 Pariter Edmundus Purchotius, *Instit. Philos. T. 3. sect.*
3. c. 4. de fulmine, Tonitru, etc. §. 6. De ratione cur Turres
Campanarum frequenter a fulminibus percutiantur, ita loqui-
tur: “Cum nubes in terra ruunt, si corpus aliquod excelsum
“subjiciatur, ut proerupta Rupes, vel Turris praealta tum nu-
“bes in diversas partes, istius corporis occursu distracta, in eo
“loco dehiscit, et quasi fulmini viam aperit. Hinc excelsa
“quaeque saepius fulmine feriuntur, quam depressiora. Idem
“accidit ubi pulsantur Campanae. Si earum sonus, quem in
“aeris fremitu, ac partium succussu positum diximus, fortior
“sit ac validior. Nubem in ea parte, quae Turri; seu Campani-
“li imminet, non mediocriter exagitat; unde nubes eo loci at-
“tenuata saepius perrumpitur, facilioremque fulmini praebet
“transitum, ut in Campanile irruat, magno eorum periculo,
“qui pulsandis Campanis dant operam: Ideoque utilis est so-
“nus campanarum ad arcendam Nubem priusquam accesserit:
“sed ubi jam Campanili icumbit, non sine periculo pulsantur
“Aera Campana.” Alii etiam Authores hujus opinionis sunt,
quos omnes notat del Rio supra allegatus: sed cum pietatem
Christianam omnino destruant istae philosophicae opiniones, et
intentionem pervertant ab Ecclesia habitam in Benedictione
Campanarum, nihil a Fidelibus amplexandae sunt, imo omnino
erroneae veniunt declarandae: alioquin si hoc naturaliter dari
posset, frustranea essent, et illusoria Verba illa (quod peni-
tus absit) quae in Campanarum benedictione ita sonant: *Ut*
cum melodiae Campanarum auribus insonant populorum,
crescat in eis devotio Fidei; procul pellantur insidiae inimi-
corum, fragor grandinum, procella turbinum, impetus tempe-
tatum, etc. Quod si vera, et infalibiles esset allata a Philoso-
phis Doctrina, et communis; nemo in casu ingruentis tempe-
statis, auderet accedere ad Turres, et ibi pulsare Campanas, ob
naturale periculum fulgurum tam facile imminens.

Congregato Populo in Ecclesia, Litaniae recitanda erunt
ad Altare SS. Sacramenti, in quibus Versiculus, seu depreca-
tio illa erit iteranda, quae a Rituali assignatur, secundum in-
digentiam praesentem.

15 16 His expletis, et recitata Oratione Domicali, ad Por-
tam devenire debet Sacerdos, et in conspectu imminens
tempestatum, atque ibi concitato animo, recitare, vehementi vo-
ce, Psalmum *Lauda Jerusalem, etc.* 147. in quo mentio fit Be-

nedictionis, Adipis, Frumenti, Nivis, Nevulae, Frigoris, A-
quae, et aliarum rei congruentium. Praeterea iste Psalmus
excitat Fideles ad Deum laudandum ob multa beneficia, Be-
llarm. *in Ps.* 147.

17 Orationes praescriptae sunt Poenitentiales, et in tertia
earum ad signum ✠ Crucis, Sacerdos manu; vel Sacra Reli-
quia benedicit earem.

18 19 Insuper Aquam Benedictam adhibet, quia inter
virtutes Aquae benedictae illa enumeratur, fugandi tempesta-
tes, et procellas, ut jam diximus: et si adhuc tempus procello-
sum perseveret, poterunt supradictae Preces, et Orationes plu-
ries repeti, donec procella evanescat.

PRECES

DICENDAE

TEMPORE PENURIAE, ET FAMIS.

TITULUS NONUS.

SUMMARIUM.

- 1 Praeter Constitutiones Boni Regiminis. adsunt Praeces pro reparanda penuria.
- 2 In Veteri Testamento habitae sunt supplicationes diversae et memorabiles in hoc eodem casu.
- 3 Litaniae majores recitandae sunt.
- 4 Repetitur Versiculus: *Ut fructus Terrae, etc.*
- 5 Orationes recitandae, sunt Poenitentiales.
- 6 Psalmi 22. significationes, et explicationes.

1 Praeter Boni Regiminis Constitutiones, quae in quacunque bene ordinata Republica sanciri debent, pro reparandis damnis tempore penuriae, et famis illud quoque, in primis quaerendum est, ut Dei auxilium imploretur.

2 Pluries non tam in una Provincia, sed et ni toto Orbe, magna penuria, et fames oborta est; legitimus in Veteri Testamento habitas fuisse ob hoc publicas Deo supplicationes, ut satis liquet ex *Genes. c. 12. 26. 41. Exord. 16.* atque ex aliis locis, in quibus de famis, et Annonae caritate sermo est, quam et in novo Testamento Joannes in spiritu vidit, tunc quando Equus pallidus apparuit illi, et qui sedebat super eum nomen illi Mors: cui data est potestas super quatuor partes terrae, interficiendi gladio, fame, et morte, etc. *Apoc. 6. 8.* Ideo antiquas supplicationes renovavit Ecclesia Dei modo quo infra.

§. I. Aguntur omnia, ut supra, in Litanis majoribus

usque ad finem Litaniarum, in quarum Precibus bis dicitur: *Ut fructus Terrae, etc.*

3 4 Litaniae Sanctorum, prout alias diximus, institutae fuerunt ad implorandam divinam opem in calamitatibus, per intercessionem Sanctorum. Ut vero specificè innotescat ratio impellens, et movens harum supplicationum, bis recitatur obsecratio: *Ut fructus terrae etc.* ad hoc ut divina Misericordia dignetur nobis tradere fructus Terrae, per quorum penuriam facta est universalis calamitas.

5 Orationes in istis Precibus recitandae sunt pariter Poenitentiales, et partim desumptae ex Missali Romano, partim ab Ecclesia de novo compositae.

6 Psalmus, qui praescribitur recitandus est, vigesimus secundus, in quo per verba illa: *nihil mihi deerit, etc.* explicatur infinita Dei Bonitas, ac si diceretur: *si esuriero, non deerit mihi Panis, etc.* Bellarmin. *Psalm. 22. num. 1.*

Fructus hujus supplicationis non tantum ille est, ut Terra germinet fructus suos, sed etiam, ut qui abundant panibus, illos indigentibus tradant; quod praecepit Apostolus ad Timotheum scribens. 1. 6. 17. *Divitibus hujus saeculi praecipue bene agere, divites fieri in bonis operibus, facile tribuere, communicare, thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum, etc.*